

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ
ΑΠΕΛΕΥΞΕΩΝ
ΟΤΑΡΤΕΣ ΟΥ

*Εκδοτική πρωτοβουλία
των Αναρχικών Αντιεξουσιαστών Κερατσινίου
Απρίλης 1998*

ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Θρησκευτικοί:

Οι αντιρρησίες συνείδησης είναι στην πλειοψηφία τους άνθρωποι που αρνούνται το στρατό για λόγους θρησκευτικής συνείδησης, κατά κύριο λόγο μάρτυρες του Ιεχωβά.

Το δόγμα που πιστεύουν τους υπαγορεύει να μην πιάσουν όπλο στα χέρια τους και για αυτόν το λόγο αρνούνται να υπηρετήσουν το στρατό. Ως μάρτυρες μιας θρησκείας, μίας αλήθειας και μίας πίστης τους προς ένα θεό αποδέχονται την καταπίεση της θρησκείας που τους υπαγορεύει πώς θα ζουν, αποδέχονται την εξουσία και τους περιορισμούς που επιβάλλονται από το θεό τους και είναι έτοιμοι να σηκώσουν το σταυρό του μαρτυρίου που σημαίνει φυλακή στη Σ.Φ.Α. Πρόκειται για ανθρώπους που αρνούνται τη φυσική ελεύθερη βούλησή τους και στη θέση της βάζουν ένα θεό, ένα εφ' όρου ζωής δυνάστη των ελευθεριών και επιθυμιών τους. Αφήνουν την τύχη τους στα χέρια των καταπιεστών τους μέχρι η "αλήθεια" τους να λάμψει και η καταπίεση που οι ίδιοι υπόκεινται να γίνει σημείο αναφοράς στη ζωή όλων των ανθρώπων.

Εναλλακτική Θητεία:

Εκτός από τους θρησκευτικούς αντιρρησίες συνείδησης υπάρχουν κι εκείνοι που αρνούνται την παροχή υπηρεσιών στο στρατό λόγω φιλοσοφικών, ανθρωπιστικών και πολιτικών απόψεων.

Μέσα από τις διαφορετικές τους διαδρομές οι αρνήσεις των αντιρρησιών συνείδησης για στρατιωτική θητεία συναντιούνται στην απέχθειά τους για τους πολέμους και στην κατάδειξη του στρατού ως καταπιεστικού, βίαιου και δολοφονικού μηχανισμού.

Η αντίληψη τους ωστόσο, αφαιρετική σχετικά με το τι ορίζουν εμπόλεμη κατάσταση και μονοδιάστατη όσον αφορά τη θεσμική τους ανάλυση, τους προσδένει στο άρμα των διαφόρων ειρηνιστικών υστεριών και της μη βίας. Δείχνουν να λησμονούν ότι πόλεμος δεν πραγματοποιείται μόνο στην περίπτωση των ένοπλων διακρατικών διενέξεων αλλά και σε κάθε στιγμή της καθημερινότητας, στις περιόδους ειρήνης των κυρίαρχων (εργατικά "ατυχήματα", βιασμοί, "αυτοκτονίες" μαθητών, φαντάρων, διαφορετικών, εξοντώσεις αγωνιστών, μεταναστών...), ενώ αποστρέφουν το κεφάλι στην οργανική σύνδεση του στρατού με το κράτος και τη λειτουργία που έχει ο πρώτος για λογαριασμό και υπέρ του δεύτερου. Εθελουφλώντας έτσι μπροστά σε μια πραγματικότητα οφθαλμοφανή, προτάσσουν την εθελοντική εναλλακτική θητεία σε "κοινωφελείς" οργανισμούς και ιδρύματα. Ένα ψευδοανθρω-

πιστικό πρόταγμα, αφού οι "κοινωφελείς" οργανισμοί (κυρίως υπαρκτοί μέσα στη φιλοσοφία του κράτους-πρόνοιας) λειτουργούν ως το "ανθρώπινο" προσώπείο της καταπίεσης εξιλερώνοντας στο προσκήνιο αυτό που η ίδια η κοινωνική συνθήκη γεννά στο παρασκήνιο. Είναι η λογική του να θεραπεύεις τα συμπτώματα χωρίς να θεραπεύεις τα αίτια. Την ίδια στιγμή η έννοια του "εθελοντικού" καταρρέει μια και ο ίδιος ο κρατικός μηχανισμός είναι αυτός που προτείνει και τελικά επιβάλλει μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων τους οργανισμούς που θα απασχολήσουν τους αντιρρησίες συνείδησης.

Αμελητέες δεν είναι και οι ωφέλιμες για το κράτος συνέπειες που έχει η προώθηση του μεταρρυθμιστικού προτάγματος της εναλλακτικής θητείας. Μέσα στη σύγχρονη ταξική γεωγραφία, με τη διαρκώς αυξανόμενη ανεργία και την ολοένα και μεγαλύτερη συρρίκνωση των οικονομικών αποδοχών των εργαζομένων οι αντιρρησίες έρχονται να παίξουν ένα συγκεκριμένο ρόλο. Βάσει της προσφοράς εργασίας τους θα γίνουν το ανθρώπινο δυναμικό που θα καλύπτει κενά θέσεων σε οργανισμούς και ιδρύματα - χωρίς καμία απολύτως διαπραγματευτική δύναμη - αποτελώντας ταυτόχρονα κι έναν εν δυνάμει απεργοσπαστικό μηχανισμό. Ματαιώνοντας δε τη ρήξη με το θεσμό του στρατού, μέσω της προώθησης ενός αγώνα θεσμικού εκσυγχρονισμού, παίζουν το ρόλο του αποσυμπιεστή της οργής ή της αντίδρασης προς το στρατό.

Έτσι, ενώ η νομοθετική κατοχύρωση της εναλλακτικής θητείας προχωρά σταδιακά σε όλο και περισσότερες χώρες, αυτό συμβαίνει όχι λόγω κάποιας ανεπιθύμητης, για τους κυρίαρχους, κοινωνικής πίεσης, αλλά λόγω της δεδομένης αναδιρθρωτικής κίνησης προς μισθοφορικούς στρατούς πιο πειθαρχημένους και αρπιότερα εκπαιδευμένους στη χρήση των σύγχρονων πολύπλοκων οπλικών συστημάτων. Έτσι, για άλλη μια φορά οι κυρίαρχοι κατορθώνουν να προωθήσουν τα σχέδια τους εισπράτοντας την ίδια στιγμή πολιτική υπεραξία και μένοντας στο απυρόβλητο από τις αιχμές των αντιρρησιών.

ΤΡΕΛΟΧΑΡΤΟ (I5)

Η πλειοψηφία εκείνων που αρνούνται να πάνε στο στρατό επιλέγουν το δρόμο του I5. Ο δρόμος αυτός θα μπορούσε να θεωρηθεί εύκολος, αν η λογική είναι ότι αρνούμαι το στρατό με όποιον τρόπο μπορώ και με όσο γίνεται λιγότερες συνέπειες.

Υποδυόμενοι συνήθως το ρόλο ενός "ψυκασθενή", ενός "προβληματικού", οι άνθρωποι που επιλέγουν το δρόμο αυτό ποντάρουν την επιτυχία τους στην ίδια την δομή του στρατού αφού το I5 είναι ένα παραθυράκι που αφήνουν οι ίδιοι οι στρατοκράτες με σκοπό να λειτουργήσει σαν αποσυμπιεστής

ενδεχόμενων κοινωνικών αντιδράσεων απέναντι στο στρατό.

Ένας πειστικός ρόλος του "ψυχικά διαταραγμένου" θεωρείται σίγουρο ότι θα πείσει τους στρατοκράτες να κρίνουν τους υποψήφιους φαντάρους ως μη αποδεκτούς. Ο βασικός παράγοντας της θετικής έκβασης - γι αυτούς που στοχεύουν στο Ι5 - βρίσκεται στο γεγονός ότι οι ευαισθησίες που παρατηρούνται στους ανθρώπους των οποίων το ρόλο υποδύονται, προκαλεί φόβο στους στρατοκράτες για μια σειρά επικείμενων αυτοκτονιών και απειθαρχιών που θα διατάρασσαν το εσωτερικό του και θα αμαύρωναν την εικόνα του. Γιατί ο στρατός θέλει αλλά και χρειάζεται να κατοχυρώνει και να προβάλλει το μοντέλο του απόλυτα υγιούς και πειθαρχημένου δυναμικού του. Κι αυτή ακριβώς την εικόνα της φυσικής και σωματικής "ανωτερότητας" του έρχονται να συντηρήσουν κι οι άνθρωποι που επιλέγουν να αυτοχαρακτηριστούν "ψυχασθενείς" για να τον αποφύγουν.

Η πλέον συνηθισμένη διαδικασία που ακολουθούν όσοι επιδιώκουν την πολυπόθητη αναβολή για Ι5, είναι να ενημερωθούν όσο το δυνατό καλύτερα για τα βασικά χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς των "ψυχασθενών" ώστε να μπορέσουν να υποδυθούν ικανοποιητικά το ρόλο τους όταν θα χρειαστεί. Με τον τρόπο αυτό νομιμοποιούν έμμεσα ένα ολόκληρο σύστημα αντιλήψεων της κατεστημένης ψυχιατρικής για την κατηγοριοποίηση των ανθρώπων σε ψυχικά υγιείς και μη, που η ίδια η εξουσία εξάλλου ορίζει και προωθεί.

Ωστόσο, αυτό δεν αποτελεί το μόνο σοβαρό σημείο κριτικής στην επιλογή Ι5. Το να αρνείται κανείς τη στρατιωτική θητεία με τον τρόπο αυτό δηλώνει απαραίτητα και μια ουσιαστική αμφισβήτηση του θεσμού. Ακόμα όμως και όταν αυτό συμβαίνει χαρακτηρίζεται από την παθητικότητα της στάσης λόγω της συγκάλυψης της ουσίας της. Επιπλέον, αδυνατεί να ανοίξει μέτωπα συλλογικής σύγκρουσης και ρήξης λόγω της αμιγώς προσωποποιημένης φύσης της, που καθιστά και αδύνατη την κατάθεση προτάγματος.

ΟΛΙΚΗ ΑΡΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ

Η ολική άρνηση στράτευσης εμφανίστηκε στην Ελλάδα στα τέλη της δεκαετίας του '80. Ο όρος "ολική" χρησιμοποιήθηκε και χρησιμοποιείται για να τη διαχωρήσει από άλλες μορφές άρνησης στράτευσης που αφορούν αμιγώς προσωπική λύση, θρησκευτική ιδεοληψία ή έναν αφομοιώσιμο εναλλακτικό αντιμιλιταρισμό.

Η πράξη της ολικής άρνησης στράτευσης ξεκινάει από μια προσωπική άρνηση σε ένα ατομικό κάλεσμα από το γενικό επιτελείο στρατού. Από κει και πέρα, τόσο το κάλεσμα όσο και η άρνηση σε αυτό, παύουν να αφορούν προσωπική υπόθεση, μια και εγγράφονται με μια συγκεκριμένη πολιτικότητα στο

ολικό κοινωνικό γίνεσθαι. Η συγκεκριμένη πολιτικότητα συνίσταται στο ότι η άρνηση βάλλει ενάντια στη δομή ενός κυριαρχικού θεσμού, με έναν τρόπο που στοχεύει στην κοινωνική ακύρωση τόσο του ρόλου του, όσο και της ιδεολογικής του μήτρας (του εθνοκρατισμού).

Η ολική άρνηση στράτευσης εκμαιεύει - και κυφορείται από - μια συνολική αντίληψη για την ζωή. Από μια θεώρηση και μια πρακτική που πραγματεύονται την ανυποταγή και επιβουλεύονται την (θεσμισμένη ή όχι) τυραννία σε κάθε πεδίο, σε όλο το φάσμα της καθημερινής ζωής. Από μια διαδικασία αγώνα, όπου ο καθένας πράττει για τον εαυτό του και παράλληλα συμπράττει με άλλους σε μια κατεύθυνση απελευθερωτική, εξισορροπώντας αυτονομία και συλλογικότητα, καθώς είναι κατανοητή η αλληλεπίδραση και η αλληλουχία μεταξύ ανθρώπων και κοινωνικών αντικειμενικών συνθηκών.

Με αυτές τις σταθερές, εκφρασμένες, η ολική άρνηση στράτευσης αντιπαρατάσσεται ως φυσική συνέπεια στον θεσμό μηχανισμό του στρατού. Είναι βιωματική και συνειδητή πολιτική και κοινωνική επιλογή. Πραγματώνει την άρνηση με μια σαφή αμεσότητα. Προσπαθεί να αξιοποιήσει το παρόν για να απαντήσει με επαναστατημένο (κι όχι επαναστατικό) τρόπο σε πραγματικές καταστάσεις, να παραγκωνίσει τις υποκριτικές θεωρίες της "ωρίμανσης" των συνθηκών και των ενδιάμεσων σταδίων, ανοίγοντας η ίδια μέτωπα ανατροπής. Συμβάλλει στο να γίνει απτή η ποιότητα ενός άλλου πολιτισμού που δεν μπορεί παρά να συγκρουστεί με τον ήδη υπάρχοντα.

Είναι δεδομένη η συνοχή και η λειτουργία του εξουσι-αστικού πολιτισμού. Είναι δεδομένος ο τρόπος που ο κάθε θεσμός "κουβαλάει" από μόνος του το συνολικό πνεύμα του συστήματος, αλλά και ο τρόπος που καθιστά όλους τους θεσμούς απαραίτους για την απρόσκοπτη συνέχεια της κατεστημένης νομικής, ηθικής και ιδεολογικής αλυσίδας. Είναι συστημική νομοτέλεια, κάθε φορά που ένας θεσμός δεν λειτουργεί, να απλώνουν οι γειτονικοί του τα πλοκάμια τους για να καλύψουν το ανεπιθύμητο κενό εξουσίας που δημιουργήθηκε.

Ετσι, με το που αρνείται κάποιος την στράτευσή του, αυτόματα αντιμετωπίζει το οικογενειακό του περιβάλλον (που θέτει σε λειτουργία φυσική και συναισθηματική καταστολή, επιθετικό αποκλεισμό και αποδιοπομπή), το εργασιακό κατεστημένο (με δεδομένο πια "προσόν" το απολυτήριο στρατού) και φυσικά όλα τα μέσα ελέγχου και καταστολής του "μεγάλου αδελφού", μπάτσους πολλαπλών υπηρεσιών, δικαστές, "σωφρονιστικά" ιδρύματα.

Με βάση αυτή τη συστημική διαδικασία, βλέπουμε λοιπόν ότι ακόμη και εάν η δήλωση ολικής άρνησης έγινε χωρίς σαφή συνείδηση της θεσμικής πολυπλοκότητας (κι εδώ εντοπίζεται ένα παράδοξο, το πώς κάποιος μπορεί να αντιπαλεύει την ιεραρχία, την υποταγή και την καταπίεση σε έναν μόνο

θεσμό αποδεχόμενος όλους τους άλλους), η συνειδηση "αρθρώνεται" καθώς ξεδιπλώνονται και αποκαλύπτονται οι αντιδράσεις από μεριάς της κυριαρχίας.

Πέρα από την αυτοδύναμη - ως ένα βαθμό - σημαντικότητα της πράξης, καθοριστικό, σαφώς, ρόλο παίζει ο φορέας της. Για το πώς αυτός θα λειτουργήσει μέσα στα γεγονότα και θα συνεισφέρει - με το δικό του τρόπο - στο προχώρημα της πρακτικής.

Η καταστολή και η αφομοίωση είναι οι πάγιες τακτικές του κράτους απέναντι στην έμπρακτη αμφισβήτηση, μιας και η κοινωνική εξάπλωσή της αποτελεί εν δυνάμει κίνδυνο για τις επιλογές του. Καθώς το κράτος είναι αυτό που πάντα ορίζει τα όρια της νομιμότητας, σχεδόν νομοτελειακά κάθε πρακτική συνεχούς δράσης έρχεται σε άμεση ρήξη με την έννομη τάξη.

Η ολική άρνηση στράτευσης λοιπόν, από τη στιγμή της πραγμάτωσής της, βρίσκεται στη σκιά της καταστολής, με ένα νομικό πλαίσιο το οποίο ορίζει ζετή ποινή φυλάκισης για τους ανυπότακτους. Από τους 35 ωστόσο ολικούς αρνητές στράτευσης στην Ελλάδα, μέσα στα 10 αυτά χρόνια έχουν υπάρξει 3 συλλήψεις (οι 2 εκ των οποίων συμπτωματικά). Οι προσωρινές κρατήσεις βασίστηκαν στις κατηγορίες της ανυποταξίας-λιποταξίας σε καιρό γενικής επιστράτευσης και περιύβρισης στρατεύματος. Τα εντάλματα σύλληψης που έχουν εκδοθεί είναι σαφώς περισσότερα, ωστόσο όλα δείχνουν ότι δεν έχει υπάρξει συγκεκριμένο σχέδιο καταστολής. Αυτό δεν σημαίνει ωστόσο, πως κάτι τέτοιο δεν προετοιμάζεται. Οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα στα στρατιωτικά δεδομένα (νομική κατοχύρωση της όπλης-εναλλακτικής θητείας, ρυθμίσεις για τους ανυπότακτους, κίνητρα για τη στράτευση στα 18 κ.α.) είναι βέβαιο πως θα συνδιαστούν και με κάποιες αποφάσεις στο ζήτημα των ολικών αρνητών στράτευσης. Προς το παρόν υπάρχει στασιμότητα, ενώ αναφορικά με τις ρυθμίσεις, αναχώματα δημιουργεί η ενδοκυριαρχική διαμάχη επί του θέματος, μεταξύ πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας.

Πάνω στο ζήτημα της καταστολής έχουν εστιαστεί και οι περισσότερες ενστάσεις αναφορικά με την ολική άρνηση στράτευσης. Και ενώ δεν νοείται αγώνας χωρίς προσωπικό κόστος και απώλειες, το ζήτημα αυτό είναι που φαίνεται να έχει εμποδίσει την όποια κοινωνική εξάπλωση του προτάγματος. Και αυτό, δυστυχώς, με έναν αυτονόητο τρόπο που δεν επιτρέπει να ανοίξει ένας ουσιαστικός διάλογος πάνω στο θέμα.

Όπως όμως σε κάθε πράξη αντίστασης αυτό που παραμένει ουσιαστικό είναι πάντα το περιεχόμενο, έτσι συμβαίνει και με την ολική άρνηση στράτευσης. Η δυναμική που φέρει η ίδια η πρακτική και τα ζητήματα που αυτή κοινωνικά θέτει δεν μπορούν να προσμετρούνται με την δυναμική της καταστολής. Αλλιώςτε η καταστολή έπεται πάντοτε της πράξης. Το να προηγείται

συνειδησιακά αποτρέποντάς την, σημαίνει απαίδευτη αποδοχή των όρων υποταγής μας. Εν τέλει, το ζήτημα των συνεπειών του νόμου θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι αφορά την ενάντια κίνηση της εξουσίας και όχι αυτούσιο κομμάτι της όποιας πρακτικής αντίστασης.

Ας μην ξεχνάμε πως είναι και η αλληλεγγύη στους αγώνες των ολικών αρνητών στράτευσης παγκόσμια αλλά και στην Ελλάδα που λειτουργεί σαν έρισμα για την επιλογή μιας τέτοιας στάσης απέναντι στο στρατό. Αντί επομένως να αντιμετωπίζουμε εξατομικευμένα τόσο την στράτευση όσο και την αντίσταση, θα πρέπει να εξετάζουμε με ποιόν τρόπο η αλληλεγγύη απέναντι στην ολική άρνηση στράτευσης μπορεί να εμποδίσει την καταστολή της.

Η ολική άρνηση στράτευσης αντιτάσσεται συνοδικά σε ζωτικά για το σύστημα καταπιεστικά συστατικά. Όπως κάθε ριζοσπαστική στάση, δε διαπραγματεύεται με τον θεσμό του στρατού, διεκδικώντας την ικανοποίηση επιμέρους αιτημάτων που θα άφηναν αναλλοίωτη την ουσία του. Αφοπλίζει έτσι, τον θεσμό από τη δυνατότητα αφομοίωσής της, προς όφελος των εκσυγχρονιστικών τάσεων της κυριαρχίας.*

Μέσα στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού του στρατού, εντάσσεται και η κτάργηση της υποχρεωτικής θητείας και η επαγγελματική στελέχωσή του. Μακροπρόθεσμο και ίσως απαιτηλό σχέδιο για τα ελληνικά δεδομένα τόσο για ότι υπάρχουν αντιδράσεις από την πλευρά της στρατιωτικής ηγεσίας, όσο και γιατί οι ίδιες οι επιλογές του ελληνικού κράτους χρησιμοποιούν ανελλιπώς την πολιτική της έντασης και της εξωτερικής απειλής (ελληνοτουρκικά, "μακεδονικό"...). Ακόμη όμως και το ενδεχόμενο της δημιουργίας μισθοφορικού στρατού, δεν μπορεί να αλλάξει την στάση μας απέναντί του. Όπως τα δεδομένα αλλάζουν, αλλάζει και ο τρόπος αντιμετώπισής τους. Η ολική άρνηση στράτευσης, σε μια τέτοια περίπτωση, προφανώς θα χάσει την άμεση αναφορά της στη θητεία. Ωστόσο η φιλοσοφία της ρήξης που εκφράζει, θα οπλίσει τους νέους τρόπους αντίστασης που θα χρειαστεί να αναζητήσουμε ενάντια στον στρατό.

* Ο εκσυγχρονισμός κυοφορείται στους κόλπους κάθε θεσμού, καθώς αποτελεί την τάση της υπάρχουσας εξουσιαστικής δομής να αναπαράγεται και να προσαρμόζεται στις καινούργιες συνθήκες, κάνοντας τον ίδιο το θεσμό πιο αποτελεσματικό. Συνήθης τακτική του να αφομοιώνει τις διαφορετικές τάσεις, μέσα από μια σειρά συναινετικών διαδικασιών αποδυνάμωσης των συγκρουσιακών σχέσεων.

Απόσπασμα ανέκδοτης μπροσούρας που έχει επεξεργαστεί πρωτοβουλία συντρόφων για την προώθηση της ολικής άρνησης στράτευσης.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΟΛΙΚΩΝ ΑΡΝΗΤΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ

Γιάννης Μορφειδής

Δ.Κ. 25-3-94

“...Η στρατιωτική μηχανή, αυτό το εξαχρειωτικό εργαστήρι υποδού-
λωσης της ανθρωπίνης ψυχής δεν έχει άλλο σκοπό παρά να κατασκευάσει
δουλοπρεπείς υπήκοους και προσκυνημένα ανδρείκελα έτοιμα να χτυπή-
σουν, να βασανίσουν και να σκοτώσουν τους αδελφούς και συντρόφους
τους προλετάριους, όχι για τα δικά τους συμφέροντα αλλά για τα συμφέ-
ροντα των αφεντικών τους, της κεφαλαιοκρατίας. Να ποιό είναι το εθνικο-
πατριωτικό έργο του στρατού.

Εγώ ο προλετάριος Νίκος Μaziώτης δεν έχω εθνικούς φίλους ή
εχθρούς. Εχω ταξικούς φίλους και ταξικούς εχθρούς. Οι ταξικοί φίλοι μου
είναι το ελληνικό και διεθνές προλεταριάτο και οι ταξικοί εχθροί μου είναι
η ελληνική και διεθνής κεφαλαιοκρατία. Ο εθνικοπατριωτισμός είναι το
σήμα κατατεθέν των βασανιστών και δολοφόνων της εξουσίας και του
κράτους...”

Νίκος Μaziώτης

Στρατιωτικές Φυλακές Θεσσαλονίκης, 20-5-91

“...Αρνούμαι επίσης να υπηρετήσω τον ελληνικό στρατό:

- Γιατί ο ελληνικός στρατός, όπως και όλοι οι στρατοί, έχει σαφή πο-
λιτική θέση και στα κοινωνικά δρώμενα. Δεν είναι τυχαίο γεγονός το ότι
έχει χρησιμοποιηθεί από το κράτος στην εγκαθίδρυση δικτατοριών, στην
καταστολή κινημάτων αντίστασης (π.χ. εμφύλιος, χούντα '67), στην απο-
φυγή παροχής ασύλου σε κατατρεγμένους (δολοφονίες προσφύγων στα
σύνορα), σαν απεργοσπαστικός μηχανισμός (απεργίες εργαζομένων καθα-
ριότητας, ΕΑΣ κ.α.)...

- Γιατί δε νοιώθω Έλληνας, μήτε οποιουδήποτε άλλου κράτους, υπή-
κοος. Δεν επέλεξα εγώ να γεννηθώ στο γεωγραφικό χώρο που λέγεται
Ελλάδα. Απλώς έτυχε και δε νοιώθω καμία απολύτως υποχρέωση γι αυτό
απέναντι στην “πατρίδα”. Αντιθέτως νοιώθω μίσος και οργή για τα σύνορα
που περιορίζουν την ελευθερία των ανθρώπων που έτυχε να γεννηθούν
στην όποια “πατρίδα” και γιατί μια μικρή κάστα ανθρώπων εκμεταλλεύεται
και καταπιέζει τους κατοίκους της.

- Γιατί είτε μας αποκαλούν Έλληνες, είτε Τούρκους, είτε Αλβανούς,
Ρώσους ή Γάλλους, όλοι οι καταπιεσμένοι είμαστε “εθνικά” τυχαίοι που δε
μας χωρίζει τίποτα πέρα από τα συμφέροντα των αφεντάδων μας...”

Γιάννης Μακρόπουλος

Αθήνα, 28-3-94

–“...Αρνούμαι να στρατευτώ γιατί:

• Μέσα στο στρατό η προσωπικότητα, η ατομικότητα, η ελευθερία συνείδησης θεωρούνται ανύπαρκτα και μόνο μια σειρά από παράλογες εντολές και απαγορεύσεις ή μια ομοιομορφία μπορούν να διαμορφώσουν χαρακτήρα.

• Ο ρατσισμός και ο σεξισμός είναι εκπαιδευτικοί κανόνες που ένας “άντρας” στρατιώτης πρέπει να θεωρεί καθολικές αξίες (μαθήματα που το σχολείο του στρατού περιλαμβάνει στο πρόγραμμά του).

• “Ο πόλεμός τους και η ειρήνη τους μοιάζουν όπως ο άνεμος και η θύελλα... Η ειρήνη τους σκοτώνει ό,τι άφησε όρθιο ο πόλεμός τους” Μπ. Μπρεχτ...”

Προκόπης Περδίκης
Θεσσαλονίκη 16-6-94

“...Η ολική άρνηση στράτευσης σαν επαναστατική πρακτική σε αντι-θεσμικά, αντικαθεστωτικά πλαίσια, έρχεται δυναμικά να εντείνει τις κοινωνικές και ταξικές αντιθέσεις και να θέσει τις βάσεις για να πάρει τις κινηματικές διαστάσεις που δύναται να έχει.

Αρνούμαι τέλος να υπηρετήσω, σαν ελάχιστο δείγμα της αλληλεγγύης μου απέναντι σε όλους τους ολικούς αρνητές στράτευσης ανά τον κόσμο, σε όλους όσους διώκονται για την εναντίωσή τους στο δολοφονικό αυτό μηχανισμό.

Ο ΜΟΝΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ.”

Ανδρέας Βλάχος

Αθήνα, 20-7-94

“...Ο στρατός ήταν και είναι στρατός κατοχής των επιθυμιών μας για ζωή. Το φανερώνει καθετί φασιστικό που τον διέπει: η ιεραρχία, η πειθαρχία, η ομοιομορφία, η πλήση εγκεφάλου με οτιδήποτε μιλιταριστικό, εθνικιστικό, ρατσιστικό ή σεξιστικό περιέχει, και στοχεύει στη δολοφονία καθετί αληθινού, μέσα στον άνθρωπο. Το πείσμα των στρατοκρατών που θέλει να γίνουμε όλοι φορείς της πανούκλας που μεταδίδει και λέγεται αγάπη για το φέμα και μίσος για το διαφορετικό. Σαν συνεχιστής των άλλων άχρηστων θεσμών της οικογένειας και του σχολείου, ο στρατός έρχεται για να αποτελειώσει ό,τι άφησαν ακόμα ζωντανό οι προηγούμενοι στις καρδιές και τα μυαλά των ανθρώπων. Με την καθημερινή του επιβολή πά-

νώ στους ανθρώπους έρχεται να υπενθυμίσει την αναγκαιότητα ύπαρξής του όχι σαν “προστάτης της πατρίδας”, όπως αυτοαποκαλείται, αλλά σαν δήμιος της ανθρώπινης αξιοπρέπειας...”

Γιάννης Χαλικιάς

Αθήνα, 14-3-95

“...Πολεμώ συνειδητά αυτόν τον πολιτισμό γιατί αυτός αντιστρατεύεται την ελευθερία. Από τα Μ.Μ.Ε., το σχολείο, την οικογένεια μέχρι τη θρησκεία, την τέχνη, τη μόδα, γιατί όλα αυτά διαστρεβλώνουν και χρησιμοποιούν τις ανθρώπινες ανάγκες για να ικανοποιήσουν την αδηφάγα οικονομική και εξουσιοφρενή πείνα τους. Και πάνω από όλα πολεμώ τον τροφодότη και οργανωτή τους: ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ.

Επιβουλεύομαι την ανατροπή τους και την αντικατάστασή τους από μια κοινωνία απαλλαγμένη από ιεραρχία, μεσολαβητές, οικονομικά συμφέροντα. Στηριγμένη στην αλληλεγγύη, τη συντροφικότητα, την ελευθερία. Γι αυτό είμαι αναρχικός...”

Γιάννης Μανδαλώζης

Αθήνα, 8-95

“...Αρνούμαι να παρουσιαστώ και να υπηραγίσω τα αφεντικά με την ένοπλη ή οποιαδήποτε εναλλακτική θητεία και κάθε “εθνικό” στρατό και “ιδεώδες”...

...Σαν αναρχικός εντάσσω και εγώ την ολική άρνηση στρατεύσεως στα πλαίσια της πολιτικής και κοινωνικής δράσης μου, λαμβάνοντας και καθημερινά μέρος στον κοινωνικό-ταξικό πόλεμο, και την προτείνω ως σημαντικό όπλο ενάντια στο κράτος, στους θεούς και στα αφεντικά, ενάντια στους νόμους και στους θεσμούς, ενάντια στα ψυχιατρεία και στις φυλακές, ενάντια στο στρατό και όλο το μιλιταριστικό σκυλολόι, ενάντια στα “έθνη” και στις “πατρίδες”.

Για την κοινωνική αλληλεγγύη και την αυτοοργάνωση των ζώων μας.

Για την αναρχία και την κοινωνική απελευθέρωση.”

Βασίλης Λιάτας

Αθήνα, 26-3-96

“...Ο πόλεμος είναι άλλη όψη των εκμεταλλευτικών-εξουσιαστικών καθεστώτων και φυσικά και του σύγχρονου αστικού συστήματος. Η ιδιο-

κτησία-ιδιοποίηση, η βίαιη κατάκτηση, η εκμετάλλευση ανθρώπων και φυσικού πλούτου, είναι βασικές διαδικασίες στις οποίες στηρίζεται ο καπιταλισμός για να ισχυροποιείται σε σύστημα τόσο εσωτερικά όσο και προς τα έξω...

...Η πολεμική καταστροφική δράση του καπιταλισμού θα συνεχίζεται στο παρόν και στο μέλλον, όπως αποδείχτηκε με άμεσο-τραγικό τρόπο, αφού τις υποσχέσεις και τις ελπίδες για έναν ειρηνικό κόσμο που θα καλλιεργούσε η υποτιθέμενη νέα τάξη των αφεντικών, διαδέχτηκαν αμέσως σημαντικοί πόλεμοι και επεμβάσεις (βλ. Περσικός, Σομαλία, Γιουγκοσλαβία, Ρωσία, Παλαιστίνη κ.α.). Οπου κρίνουν οι κυβερνήτες αυτού του κόσμου ότι με τη βία εξυπηρετούνται τα πολιτικά και οικονομικά σχέδιά τους και εδραιώνεται ο ελεγχός τους σε ζωτικές για τα συμφέροντά τους περιοχές (Μέση Ανατολή, Ασία, Λατινική Αμερική, Αν. Ευρώπη, Βαλκάνια) δε θα διστάσουν να σύρουν τους λαούς στο αιματοκύλισμα του πολέμου, σε συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα..."

Δημήτρης Φασόλης
Αθήνα, 26-3-96

"...Αρνούμαι να καταταγώ, αρνούμαι και να συμμετάσχω σε οποιονδήποτε εθνικό πόλεμο, γιατί γνωρίζω πως ο μοναδικός εχθρός των καταπιεσμένων είναι τα κράτη και τα αφεντικά και πως έννοιες όπως αυτή του έθνους είναι παγίδες που οδηγούν στην αλληλοσφαγή τους καταπιεσμένων. Όταν πολεμάει κανείς για τη μάνα πατρίδα σφίγγει τις αλυσίδες της σκλαβιάς του υπηρετώντας τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης και το μόνο που υπάρχει πραγματικά για να υπερασπιστεί είναι το μονοπώλειο της σκλαβιάς του από τα ντόπια αφεντικά..."

Αγγελος Αντωνάτος
Αθήνα, 26-9-96

"...Ο πόλεμος που πρέπει να κερδηθεί έχει να κάνει με την απελευθέρωση της επιθυμίας από τα εξουσιαστικά και καταναλωτικά τοτέμ στην αναζήτηση και διαμόρφωση του δικού της κόσμου, όπου θα καταργήσει το χρήμα, το εμπόρευμα, την ατομική ιδιοκτησία, το κράτος, και θα εγκαθιδρύσει την κοινωνία των ελεύθερα συνεργαζόμενων ομοσπονδοποιημένων κομμούνων του κόσμου..."

...Σαν αναρχικός αρνούμαι να υπηρετήσω με οποιονδήποτε τρόπο τον τρομοκρατικό θεσμό του στρατού, δε δέχομαι ότι έχω οποιαδήποτε υπο-

χρέωση απέναντι στο κράτος και ο μοναδικός πόλεμος στον οποίο επιθυμώ να πάρω μέρος είναι ο κοινωνικός-ταξικός που στοχεύει στην κατάργησή του και στην ανατολή ενός κόσμου κοινωνικής δικαιοσύνης, ισότητας και ελευθερίας.”

Μιχάλης Αλπαντάκης
Κρήτη, 3-98

“...Ο στρατιωτικός κατασταλτικός μηχανισμός συνεχίζει να δημιουργεί στρατιώτες-μηχανές, αναλώσιμους φαντάρους-βορά σε μια επικείμενη πολεμική σφαγή συμφερόντων και μόνο. Επίσης, συνεχίζει να δημιουργεί πλαστούς διαχωρισμούς, όπως πατρίδες και έθνη που έχουν ως σκοπό να αποσπάσουν τη συναίνεση της κοινωνίας και την εθνική ομοψυχία, για να καλυφθούν οι κοινωνικές και ταξικές ανισότητες...”

...Το ελληνικό κράτος εκμεταλλευόμενο την απόσταση της κοινωνίας από τα πολιτικά γεγονότα δημιουργεί εστίες θερμών επεισοδίων όπου τα συμφέροντά του το επιβάλλουν. Οι κατά περιόδους ελληνο-τουρκικές συγκρούσεις και η κάθε φορά κρίση που προκύπτει δημιουργείται για το έλεγχο του Αιγαίου και των πλουτοπαραγωγικών του πηγών. Οικονομικοί ανταγωνισμοί των δύο κεφαλαίων που θα τους πληρώσουν χιλιάδες αθώοι φαντάροι, Έλληνες και Τούρκοι. Ένα λουτρό αίματος για να προασπίσουν τα συμφέροντα των αφεντικών τους.

Σαν αναρχικός κρίνω την άρνηση στράτευσης ως αυτονομία ενέργεια ενός ελεύθερου και σκεπτόμενου ανθρώπου. Αρνούμενος να συμμετάσχω στη λειτουργία του στρατιωτικού μηχανισμού και να συνεργήσω στο σκοπό της υπάρξής του: την υπεράσπιση και τη διαίωνιση της κυριαρχίας του κράτους...”

Γιώργος Καλαϊτζίδης
24-3-98